

at Kjøbstæderne lide Uret, naar de ikke faae en Femtedeel af Valgmændene i Landstingskredsene, og fremhævede stærkt, at, naar Kjøbstadsrepræsentanterne ikke vilde holde paa Kjøbstædernes Ret, saa kunde man være overbevist om, at heller ingen Andre vilde gjøre det. Men den ærede Forslagsstiller glemmer, at Landbefolkningen kan sige det Selvsamme. Vi lide jo den selvsamme Uret i de Tilfælde, hvor Kjøbstædernes Valgmændsantal naaer op til det samme Antal som Landkommunernes Valgmænd; der stæer der os den selv samme Uret. Rigtigst skulde jeg dog holde for, at man bør søge at komme hen til Tallet Fem; jeg har opfattet det saaledes, at det er det, som Grundloven tilsigter, og jeg kan ikke tilbageholde, at, dengang vi faae Regjeringens Fordeling af Valgmændene, falder det os for første Gang ind, at der kunde være Tale om, at Kjøbstads-Valgmændene ikke skulde være en Femtedeel af det hele Antal i hver Valgkreds; men det er muligt, at det virkelig saaledes er Grundlovens Bestemmelse, og saa kan det jo ikke rettes. Jeg skal for mit Bedkommende ikke stemme for noget af de to Forslag om Landstingskredsene.

Tobiesen: Jeg skal blot tillade mig en Bemærkning i Anledning af, hvad den høitærede Ordfører yttrede. Jeg veed ikke, om jeg har udtalt — ialtsald var det ikke min Mening at ville udtale det —, at det nogetsteds stod udtrykkelig skrevet, at Kjøbstæderne havde en ligefrem Ret til at vælge 9 af de 45 Landstingsmænd, som ifølge Grundlovens § 34 skulle vælges i større Kredse; men hvad jeg har paastaet er, at den Tanke, som ligger til Grund for Grundlovens § 37, den Tanke, hvorefter hele den Befolkning, der træder op som Vælgere til Landstinget, er deelt i 3 Grupper, nemlig 2 paa $\frac{2}{5}$ og 1 paa $\frac{1}{5}$, maa lede dertil, at man maa stræbe hen til, at Kjøbstæderne kunne faae valgt de 9 af disse 45 Repræsentanter. Naar nu Fordelingen af Kjøbstadvalgmændene ikke stæer saaledes, at den tages kredsvis, men over det hele Land, saa er det ganske vist, at deraf, at Kjøbstæderne skulle have $\frac{1}{5}$ af Valgmændene, deraf følger ikke med Nødvendighed, at de skulle kunne vælge 9 Repræ-

sentanter; men at Tanken i Grundlovens § 37 maatte føre til, at man saavidt muligt indretter det saaledes, at denne $\frac{1}{5}$ kan gjøre sin Ret gjældende, forekommer mig ikke aldeles uklart. Der ligger en væsentlig Meningsforskjel til Grund for min Opfattelse og den ærede Ordførers, naar jeg hører ham udtale, at Grundlovens Tanke, tværtimod hvad jeg antager, er, at søge her at bringe Land og By saaledes sammen, at enhver Forskjel imellem dem skal forsvinde; han udtalte, at der maa arbeides hervedtil, og at man maa haabe, at Fremtiden vil føre det med sig. Jeg maa for mit Bedkommende sige, at jeg ikke antager, at nogen Lov, og allermindst nogen Grundlov, gives med Hensyn til en saadan Forhaabningsfremtid; man giver visselig Love for en bestemt, paa den Tid, Loven gives, netop bestaaende Tilstand. Og nu have vi jo saa mange Exempler baade fra en fjern og en nær Tid paa, at Kjøbstædernes og Landets Interesser med Hensyn til Valgene ere stik modsatte, og jeg skulde ogsaa meget betvivle, at den ærede Ordfører under de sidste Valg i Anledning af Forfatningsagen vilde have anbefalet Kjøbstæderne denne No, denne Gaaen op i en statsborgerlig Eenhed, og at overlade til Landet at klare for sig, saa vilde det nok gaae. Det er jo aabenbart, at Kjøbstæderne ifølge deres hele Stilling altid i mange Henseender maae have særlige Ansler, der stride imod Landets. Jeg kunde nævne mangfoldige saadanne, men jeg skal blot henvise til den Bygningsafgiftslov, der for Dieblirket er forelagt her i Rigsdagen. Det er en Umulighed, at man skulde kunne bringe Kjøbstad og Land under een Hat, naar Talen er om det Slags Love. Det er derfor vistnok med god Grund og i en rigtig Erkjendelse af, at der for Tiden er, ligesom der bestandig vil være særlige Interesser for Kjøbstæderne, som disse maae sætte den største Priis paa særligt at faae repræsenterede, at man har indført disse tre forskjellige Slags Vælgere, og at man derhos har antaget Forholdstalsvalgmetoden, for at Forskjellighederne virkelig skulle kunne gjøre sig gjældende igjennem Valgene. At Grundlovens § 37 skulde tilsigte en Opgaaen i en større Eenhed, kan jeg virkelig ikke forstaae, saasnart Brøkerne og de forskjellige Classer ud-